

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Inferuntur varia circa modum Eucharistiæ Sacramenturm
conficiendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

non repugnat unioni naturali accidentis in cum substantia panis.

X. Respondetur primo, hanc unionem fore non esse in entitate supernaturali.

nantiam cum habitu naturali intemperantiae, cum qui intemperanter diu vixit, & postea resipiscit, & recipit gratiam quam habitus omnes supernaturales comitantur, non minus se proclivem sentiat ad actus intemperantiae, quam antea.

Respondetur, in primis fortè hanc unionem non esse in entitate supernaturalem; quod enim non possit produci ab ullo agente naturali non sequitur esse entitativè supernaturalem, sicut nec actio creativa qua hæc accidentia conservantur sine subjecto, potest secundùm communem sententiam poni ab ullo agente naturali, & tamen non est in entitate supernaturalis. Deinde dicunt nonnulli probabiliter, res aliquas supernaturales dici & repugnantiam cum naturalibus; aiunt enim actum supernaturalem, saltem valde intensum alicujus virtutis non posse stare cum actu naturali ejusdem virtutis, cum infirmi dicant totam vim potentiae, & animæ attentionem in viâ per actum illum supernaturalem, quod tamen est alterius loci.

SECTIO TERTIA.

Inferuntur varia circa modum Eucharistiae Sacramentum conficiendi.

I. Fide certum est Eucharistia Sacramentum per veram conversionem substantiae panis & vini in corpus & sanguinem Christi confici.

Hinc infero, secundùm fidem asserendum esse, Sacramentum Eucharistiae confici per veram conversionem substantiae panis & vini in corpus & sanguinem Christi: ita enim docet Concilium Florentinum in decreto ad Armenos his verbis: *Substantia panis in corpus, substantia vini in sanguinem convertitur.* Idem latius definitur in Concilio Tridentino sessione decimâ tertiâ, capite quarto, & communis videtur Patrum consensus, qui licet voce conversionis omnes non utantur, verbis tamen æquivalentibus rem declarant.

II. Hoc ex ipsis Christi verbis inferitur.

Imò conversionem hanc ex ipsis Christi verbis inferri tenendum est, quod expressè habetur in Tridentino, loco proximè citato: *Quoniam, inquit, Christus corpus suum id quod sub speciebus panis offerebat, verè esse dixit, ideo persuasum semper in Ecclesiâ versuit, idq; nunc denuò Sancta Synodus declarat, per consecrationem panis & vini conversionem fieri totius substantiae panis in substantiam corporis Domini nostri, & totius substantiae vini in substantiam sanguinis ejus.* Quare minus cavè asserit Scotus non aliunde quam ex Ecclesiae definitione haberi, hic intercedere conversionem, cum tamen Concilium doceat haberi ex verbis Christi.

III. Hac conversione est vera transsubstantiatio.

Tandem hæc conversio est vera transsubstantiatio, quod habetur in Concilio Lateranensi sub Innocentio tertio, canone primo, & clariùs in Tridentino capite quarto, & canone secundo, ubi docet hanc conversionem aptissimè à Catholica Ecclesiâ transsubstantiationem appellari, per quod verbum intelligunt Patres transitum seu definitionem totius substantiae panis & vini in corpus & sanguinem Christi.

IV. Frustra hæretici in novam transsubstantiationem invocantur.

Frustra ergo hæretici nostri temporis in hanc vocem invehuntur, eamque novam, barbaram, & portentosam appellant, cum aptissimè rem explicet, semperque apud Scriptores omnes tam Ecclesiasticos, quam profanos mos fuerit, rebus novis nova nomina aptare; sic enim inventum est vocabulum *ουκοπότηρ*, seu consubstantialis, & filio aptatum in divinis, nomen *θιολόγος*, seu Dei.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

para, Trinitas, Incarnatio, & alia hujusmodi.

Ex his sequitur, non manere in Eucharistia materiam panis, unitam animæ Christi, ut volebat Durandus, quod non tantum est contra Concilium definiens converti totam substantiam panis in corpus Christi, & totam substantiam vini in sanguinem, solaque manere accidentia, sed ulterius sequeretur non esse idem corpus in Eucharistia & in cælo, nec esse illud corpus in Eucharistia, quod pro nobis morti traditum est, contra verba Christi.

Deinde, divisa hostia periret aliquid de corpore Christi, & illius anima desineret informare id quod antea informabat, sicque corrupta hostia corrumpere corpus Christi, & ex illo generarentur vermes, quæ licet non censeat Durandus esse incommoda, parum tamen sunt dignitati Christi consentanea. Quare hæc sententia Durandi à nonnullis censetur error in fide, à nonnullis etiam hæretica.

Sequitur ulterius non manere in Eucharistia rationem aliquam entis vel substantiae, quæ antea erat in pane, quæ sententia tribuitur Cæcetano. Probatur: Nam ratio entis & substantiae non distinguitur à ratione specificâ panis, ergo hæc destructa non potest manere illa. Deinde implicat rationem aliquam quæ identificatur cum pane, postea identificari cum corpore Christi, quod tamen videtur velle hæc sententia, tandem non potest stare cum definitione Tridentini asserentis totam substantiam panis converti in corpus Christi, & totam substantiam vini in sanguinem.

Sequitur etiam non manere post consecrationem subsistentiam panis; quamvis enim distinguatur realiter à panis substantiâ, non tamen est accidens, Concilium autem definit post verba consecrationis prolata, non manere quidquam de pane, nisi tantum accidentia, ut habetur expressè in Tridentino sessione decimâ tertiâ, canone secundo.

Præterea sequitur contra nonnullos Thomistas, inter quos præcipuus est Bannez, non manere in Eucharistia existentiam panis. Hæc sententia, ut omitam rationes philosophicas, quibus ostenditur existentiam non distingui ab essentiali, ex quo capite satis refellitur, impugnatur argumento Theologico; sequeretur enim contra definitionem Concilii, non manere in Eucharistia dumtaxat accidentia panis; existentia enim substantiæ, esto ab eâ distinguatur, tamen secundùm ipsos Thomistas non est accidens; ergo non manerent sola accidentia panis.

Ex his à fortiori sequitur contra Lutherum, & alios nostri temporis hæreticos, non manere in Eucharistia simul cum corpore Christi substantiam panis, & substantiam vini cum sanguine, quibus facem hæc in parte prætulit Berengarius, qui postquam in quibusdam Conciliis coactus fuisset hæresim, qua Christi in Eucharistia præsentiam negabat, recantare, in aliam incidit, nempe simul cum Christo esse ibi substantiam panis & vini, quod tamen postea in Concilio Romano sub Gregorio VII. negare coactus est, & veram conversionem substantiæ panis ac vini in corpus & sanguinem Christi agnoscere.

Tandem hinc etiam deducitur, salvâ fide sustineri non posse, quod tribuitur Ruperto, licet Suarez eum ab hoc errore vindicare conetur, nempe manere in Eucharistia substantiam panis, unitam tamen hypostaticè verbo, ac proinde sicut

V.

Malè dicit Durandus manere materiam panis unitam animæ Christi.

VI.

Aliud inconueniens quod ex hac Durandi sententiâ nascitur.

VII.

Non rectè etiam Cæcetanus dicit rationem aliquam entis vel substantiæ, quæ erat in pane, manere in Eucharistia.

VIII.

Post consecrationem non manet panis substantia.

IX.

Multo minus manet in Eucharistia existentia panis.

X.

Lutheri hæresis, qui panem simul cum Christo in Eucharistia existere aiebat.

XI.

Non rectè Rupertus dicit manere in Eucharistia substantiam panis.

stantiam panis, ubi iam tamen hypostaticè verbo.

XII. *Hunc errorem optimè confutavit Algerus, qui eodem cum Ruperto tempore floruit.*

XIII. *Rejicitur ulterius hic Impanationis error ex illis Christi*

sicut semel fuit pro nobis verbum incarnatum, ita docet hic Auctor sapius esse Impanatum: unde Bellarminus libro tertio de Eucharistiâ, capite undecimo, ait Rupertum fuisse primum auctorem erroris de Impanatione per unionem hypostaticam.

Hunc errorem, sicut & alios de Eucharistiâ eo tempore exortos acutissimè refutavit Algerus, qui eodem tempore cum Ruperto vixit, ut notat ibidem Bellarminus, & contra eum est primò, nam hæc doctrina expressè est contra Tridentinum sessionem decima-tertiâ, canone secundo, ubi sic habet: *Si quis dixerit, in Sacro-sancto Eucharistiâ Sacramento remanere substantiam panis & vini, unâ cum corpore & sanguine Domini nostri JESU CHRISTI, negaveritq; mirabilem illam & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis & vini; anathema sit:* in hac vero Ruperti sententia manet substantia panis unita hypostaticè verbo, & consequenter non conversa in corpus Christi, ergo.

Secundò contra illum est; Christus enim Joannis sexto ait: *Panis quem ego dabo, caro mea est,* unde licet in hac sententiâ dici possit panis corpus Christi, id est corpus unitum verbo, non tamen caro Christi, nam propter solam unionem

panis cum carne, in eadem substantiâ non potest panis dici caro, sicut nec verè dici potest corpus Christi est anima, licet uniat in eodem supposito, cujus ratio est, quia prædicationes quæ fiunt per communicationem idiomatum, solum dicuntur de supposito, partes autem non sunt supposito.

Tertio, Mathæi vigesimo sexto dicit Christus: *Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur;* unde Patres omnes asserunt in Eucharistiâ dari nobis corpus Christi carneum sumptum de Virgine, & verba quod pro hominibus fuit affixum Cruci, & verba quæ secundùm sententiam Ruperti, verba hæc solum directè significant corpus panaceum, & vis ac significatio eorum ad hoc primariò tendit ut panem uniant hypostaticè verbo.

Deinde, ut optimè notat Bellarminus citatus, nulla urgens ratio est, cur verbum uniat se hypostaticè pani, cum tamen secundùm Patres & Theologos, gravissima requiratur causa, ut Deus naturæ ulli creatæ, etiam Angelicæ hoc modo uniat. Præterea cum unio hypostatica sit res in se adeò excellens, & donum omnium maximum, non est verisimile de novo toties diebus singulis fieri.

DISPUTATIO SEPTUAGESIMA QUINTA.

De Sacramentali præsentia Christi in Eucharistiâ.

EANDEM rem non definitivè tantùm; hoc enim fide certum est ex mysterio Eucharistiæ, sed etiam circumscriptivè poni posse in duobus locis, latè ostendi Disputatione trigesima-quintâ Physicorum, dum de ubicatione, neque hoc loco de eâ re quidquam adjiciam, cum quæstio sit Philosophica, & in Philosophia discussa.

SECTIO PRIMA.

Quâ ratione existat Christus in hostiâ consecratâ.

I. *Circa modum quo Christus sub panis & vini speciebus in hoc Sacramento existit, non parva est*

PPLICATIS terminis à quo & ad quem transsubstantiationis in hoc mysterio, dum per eam constituitur Christus sub panis & vini speciebus, destructâ utriusque substantiâ, aliisque circa hanc conversionem difficultatibus expeditis, nunc de præsentia ipsâ Christi sub speciebus, modòque

existendi ejus dicendum; qua in re non parva est inter Theologos dissensio, opinionumque varietas. Quid mihi verisimilius videtur, hac sectione declarabo.

Supponendum in primis tanquam certum, præsentiam hanc, quam habet Christus in Sacramento diversissimæ rationis esse à præsentia illâ quam habet extra Sacramentum; primò enim, hac non obstante penetrat Christus cum speciebus panis & vini, quod præsentia ejus naturali non competit. Deinde, ejusmodi est hæc præsentia, ut non solum non adimat penetrationem corporis Christi cum quantitate, sed nec ipsarum partium corporis Christi inter se, ut postea videbimus.

Totum